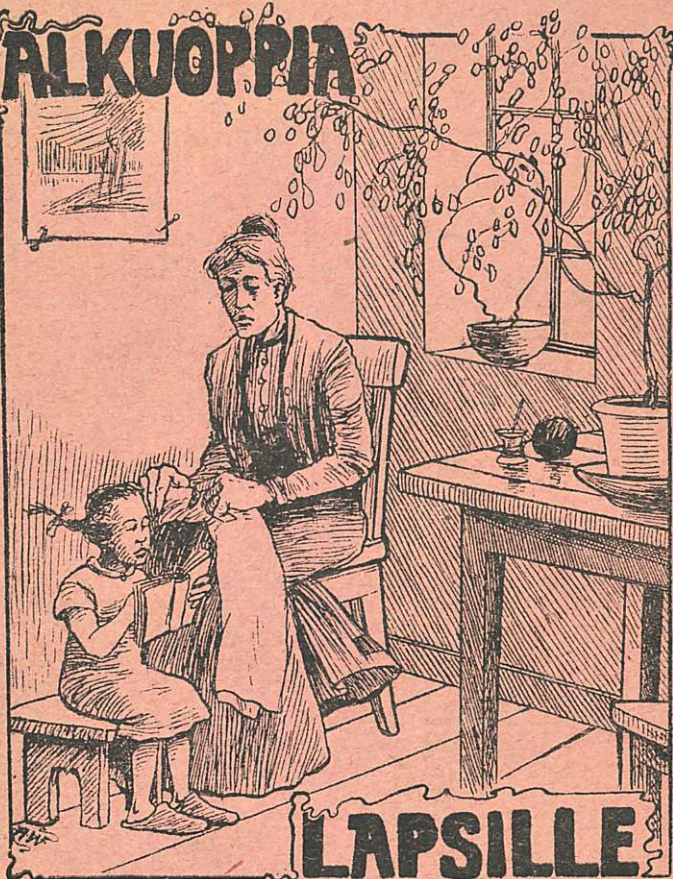

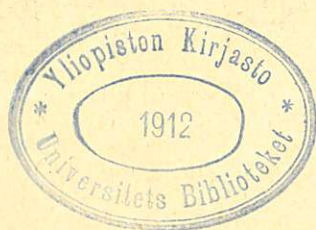
SOSIALISTINEN LASTEN AAPINEN
ELI

ALKUOPPIA

TOIMITTANUT
M. HAHN.

PORVOOSSA, OSUUSKUNTA VIISA R. L.

Sosialistinen lasten aapinen

eli

Alkuoppia lapsille.

Toimittanut

M. Hahl.

Vanhemmille ja pienten lasten opettajille.

Ryhtyessäni tätä kirjasta tekemään, aijoin tästä saada jonkunlaisen alkuoppaan sosialistien lapsille, mutta pian huomasi, ettei sellainen yritys, kirjan rajoitetun ko'on tähden, ole helppo toteuttaa. Kirjan koko taas täytyi supistaa, jos mieli välttää kallista hintaa.

Kuitenkin on tämä alkeisoppikirja uudemman ajan hengen mukainen siinä merkityksessä, ettei tähän ole otettu mitään sellaista, jota ei olisi helppo tehdä tajuttavaksi lapsille. Kaikki viittailut jumalasta, taivaasta j. n. e. olen jättänyt pois, sillä nimenomaisella tarkoituksella, ett'ei lapsille opetettaisi mitään sellaista jota he eivät käsitä. Minun mielestäni kaiken opetuksen pitäisi perustua etupäässä havainto-oppiin, ja sen avulla rohkean ihmisyuden itujen istuttamiseen jo ensimmäisiä aakkosia opettaessa. En soisi, että helposti vastaanottaviin lasten sieluihin kylvettäisiin mitään, joka herättää pelkoa ja arkuutta, joka sitte on vahingoksi myöhemmälle kehitykselle.

Ystävällisesti pyytäisin siis huomauttaa tätä kirjaa apunaan käyttäville vanhemmille ja pienten lasten opettajille: Älkää koskaan opettako lapsille sellaista, jonka pätevyydestä ette itsekään ole varmoja, tai jota ette saa lapsille täysin ymmärrettäväksi.

TEKI JÄ.

Ensimmäiset harjoitukset.

Pienet kirjaimet.

i ii.

u uu=ui.

n nit=ni u=ni uu=ni.

m mum=mumim=mini=mini=mi.

r rit=miruu=nu nur=mi muu=ri.

w wiri wii=ri wii=ni ri=wi.

o on=ni o=winuo=ri wuo=ri.

ö öin möi möin.

A aa=mu au=ra an=na ai=na.

Ä ää=ni äi=mä wäi=nö wää=rä.

E ee=ro ei=no ei=ne we=ne.

ſ=Š ſuo=mi ſaa=ri ſi=ſar ſor=muſ.

J jä=niſ jär=wi juo=ma juſ=ſi.

H hr=jö jh=wä ſh=wä ſhr=jä.

P pap=pi op=pi ſap=pi nap=pi.

G on=gen ſan=gen in=gan ten=gän.

L lil=li lau=lu lai=na lii=ſa.

T tut=tu nut=tu tuo=li tul=li.

D ſh=dän ſaa=daan tuo=daan wie=dään.

H han=neſ he=wo=nen heh=to hei=nä.

F tä=ti tul=to taat=to tiet=to.

a d e g h i j k l m n o p r s t
u v w h ä ö

Numerot.

1 2 3 4 5 6 7 8 9 0

Isot kirjaimet.

A D E G H I J K L M N O P
R S T U V W Y Ä Ö

Isot kirjaimet.

a A

An-na aš-tuu aa-mu-me-foš-ja.
An-nan aa-mu-mel-fo on wal-ke-aš-ta
kan-kaas-ta. A-ma-li-a tä-ti an-toi
An-nal-le aa-mu-me-fon lah-jak-si.
A-ga-ta tä-ti om-pe-li fii-hen ko-ris-
tuf-si-a-kin.

e E

E-no-ni E-sa Erk-fi-lä on ah-ke-
ra am-pu-ja. E-no-ni ei am-mu har-
haan. E-nol-la-ni on pyš-sy ja maa-
li-tau-lu. E-no-ni en-neu on ol-lut
fo-ta-mieš. E-no-ni on äi-ti-ni we-li.

h S

Her-ra-la on hy-wiin kau-nis ta-lo. Her-ra-las-sa a-suu hie-no-a her-ras-wä-fe-ä. Her-ra-lan her-ras-wä-fi pi-tää kau-nii-ta waat-tei-ta. Her-ra-lan lap-set o-mat puh-tai-ta ja i-loi-si-a. Hel-la-sen Hem-mo o-li fer-ran kö-nnyt Her-ra-las-sa lei-pää pyh-tä-mäs-sä. Hem-mo o-li a-jet-tu u-loš il-man lei-pää. Her-ra-las-sa hal-wel-si-taan kö-nhi-ä. Her-ra-lan her-ras-wä-fi on yl-pe-ä-tä. Her-ra-lan her-ras-wä-fi ei tee mi-tään työ-tä.

i S

In-ke-ri on ih-mi-sen ni-mi. In-ke-ri on ty-tön ni-mi. In-ke-rin maa-kun-ta-kin on o-le-mäs-sä. In-ke-rin maa-kun-nas-sa a-suu ih-mi-si-ä, jot-ka muo-dos-tu-wat suo-ma-lai-sis-ta ja we-nä-läi-sis-tä. In-ke-ri-läi-sik-si hei-tä kut-sn-taan.

i J

Jou-lu-na jou-lu-kuu-si-a lai-te-taan. Jou-lu-kuu-ses-sa on ko-rei-ta ko-ris-tuk-si-a. Jou lu-kuu-sen ok-sil-le pan-naan na-mu-si-a ja kynt-ti-löi-tä. Jou-lu-kuu-sen ym-pä-ril-lä lap-set leik-ti-wät. Ju-ha-ni wel-je-ni ja mi-nä o-lim-me äi-din kans-sa kuu-sel-la Je-re-mi-as se-dän luo-na.

f R

Koi-ra on ko-win us-kol-li-nen e-läin. Ko-ti-a koi-ra mar-ti-oi-pi. Kor-pe-lan Kal-lel-la on hy-wä koi-ra. Kor-pe-lan koi-ran ni-mi on Korp-pe. Korp-pe on pe-las-ta-nut pie-nen po-jan huf-ku-mas-ta. Korp-pe kan-taa ham-pais-san-sa ko-ri-a ja kää-rei-tä. Korp-pe suo-je-lee lap-si-a. Kul-ku-koi-riin ei o-le luot-ta-mista.

I Q

Lai-wal-la kul-ke-wat ih-mi-set
me-ri-en y-li. Lai-neet lai-maa
hei-lut-ta-wat. La-mi-a ni-mi-seš-
jä lai-mas-sa o-li jis-ko-ni Lem-pi
ker-ran kul-ke-nut. La-mi-a oli
ol-lut höy-ry-lai-ma.

m M

Mie-hi-ä kas-maa po-jis-ta. Mie-
hi ä on mie-huul-li-fi-a-kii. Mie-
hen mie-li ei saa ol-la ar-ka. Mei-
dän Ma-tis-ta tu-lee kun-non mies.
Mat-ti on te-rä-wä-jär-ti-nen ja
ter-we poi-ka. Mie-hek-si tul-tu-
an-sa Mat-ti lu-paa ol-la kun-nol-
li-nen kan-sa-lai-nen.

n N

Nai=si=a tu=lee pie=niis=tä ty=töis=tä. Nuo=ret nai=set o=mat nau=ru=sui=ta. Nau=ru on=fin nau=tin=to=a. Nau=raa ei saa tois=ten wa=hin=gol=le. Nau=ru on jo=pi=ma=ton=ta it ke=wien jou=kos=ja. Nan=ni nau=raa nuk=ku=es=saan=fin. Nan=nin nau=ru on ju=lois=ta.

D

Dt=to ot=ti we=neen ja läk=si on=ki=maan. D=tol=la o=li hy=wä on=ni. Dt=to sai ka=lo=ja ko=ko ko=pal=li=sen. D=ton on=ki=paik=ka o=li lä=hel=lä Sam=po saar=ta. D=li=pa D=ton on=keen ker=ran i=so ka=la tart=tu=nut. Dt=to ko=et=ti si=tä we=tää we=nee=seen. Dn=gen sii=ma kat=ke=si ja ka=la päd=si kar=kuun. Dt=to os=ti uu=den sii=man ja läk=si ran=nalle on=ki=maan. Dn=gen=kouk=ku ot=ti poh=jaan kiin=ni. D=ton riuh=tai=tes=ja kouk=ku tait=tui. Dt=to kaa=tui on=ki=nen=ja.

P P

Pos-ti-laa-tif-koon pan-naan fir-jei-tä. Pos-ti-mies ot-laa fir-jeet pos-ti-laa-ti-fos-ta. Pos-ti-kont-too-riin pos-ti-mies fir-jeet mie-pi. Pos-ti-kont-too-ris-ta lä-he-te-tään fir-jeet ju-ku-lai-sil-le ja tut-ta-wil-le. Pos-ti-kont-too-ri ei o-le ke-nen-kään yf-si-tyi-sen. Pos-tiin saa wat fir-jei-tä pan-na kaik-ki ih-mi-set. Pie-ni-en lap-si-en fir-jei-tä-fin pos-ti fu-let-taa.

r R

Rää-tä-li is-tuu pöy-däl-lä. Rää-tä-lit is-tu-wat ja-lat ris-tis-jä. Rää-tä-lit wal-mis-ta-wat pu-fu-ja. Roo-pe Ra-hik-ka oli rää-tä-li. Ra-hi-ka te-ki kau-ni-ta pu-fu-ja. Ra hi-lan lap-sil-la o-li rää-syi-set maat-teet. Rit-kaat ih-mi-set pi-ti-wät Ra-hi-lan te-ke-mi-ä maat-tei-ta. Rit-kail-la riit-tää ra-haa hy-wiin maat-tei-siin. Rää-syt o-wat köy-hi-en ko-ris-tuf-si-a.

J S S

Sa-teen-war-jon al-la ei ja-teel-la-kaan kas-tu. Sa-mu-lil-la o-li ja-teen-war-jo. Sa-tei-se-na-fin päi-wä-nä Sa-mu-li kou-luun me-ni. Sat-tui ker-ran Sa-mu-lin ja-teen-war-jol-le wa-hin-ko. Sa-mu-lin se-län ta-kaa tu-li tuu-lis-pää ja kää-n-si nu-rin Sa-mu-lin ja-teen-war-jon. Sa-mu-li kää-n-tyi ym-pä-ri ja tuu-li työn-si ja-teen-war-jon oi-ke-aan a-sen-toon-sa. Sa-mu-lin ja-teen-war-jo o-li pum-pu-li-kan-kaas-ta. Her-ras-wä-el-lä on filk-ti-si-ä ja-teen-war-jo-ja.

T Z

Työn-te-li-jät lap-si-nen-sa a-su-wat ah-tais-sa a-sun-nois-sa. Työ-tä te-ke-mät-tö-mät suu-ris-sa pa-lat-seis-sa e-lä-wät. Työn-te-li-jäin a-sun-to on u-seim-mi-ten ru-ma. Työ-tä te-ke-mät-tö-mi-en ko-dit o-w-at lii-al-si-tin ko-ris-tet-tu-ja. Duo-mas se-däl-lä o-li o-ma tu-pa. Duo-maan i-sän-tä ot-ti tu-wan it-sel-len-sä. Duo-mas se-dän täy-tyi lap-si-nen-sa läh-teä mie-ron tiel-le. Duos-ta Duo-mas se-tä i-sän-näl-le suut-tui. Duo-mas se-dän suut-tu-mi-nen o-li oi-ke-u-tet-tu-a. Duo-mas se-tä o-li ol-lut i-kän-sä ta-lo-ja ra-ken-ta-mas-sa. Duos-ta huo-li-mat-ta hä-nel-le ei fun-nol-lis-ta a-sun-to-a an-net-tu.

u U

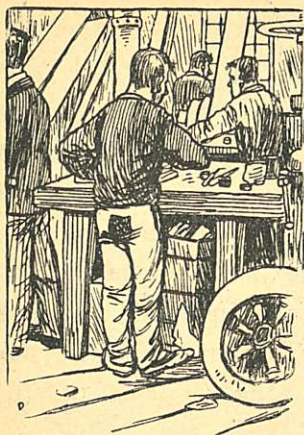
Uu=no Ur=ho=sel=la o=li pal=jon ra=haa. U=sein o=li hä=nel=lä i=so ra=ha=pus=fi kã des=sã. Ur=ho=lan Uu=no os=ti ra=hal=la mi=tã maan mie=li te=fi. Un=ta=mo o=li Uu=non pal=we=li=a. Un=ta=mol=la ei ol=lut mil=lain=kaan tar=peek=fi ra=haa. Uu=no ei Un=ta=mol=le ra=haa pal=jo=a an=ta=nut. Un=ta=mo us=koi o=le=wan=sa Uu=non or=ja. Uu=no uh=ka=fi os=taa ra=hal=lan=sa puo=len maa=il=ma=ta. Un=ta=mo jat=tui kuu=le=maan wa=pa=u=den o=pin. Un=ta=mo lãk=fi pois Uu=non pal=weluf=ses=ta. Uu=nol=le ei ku=kaan pal=we=luf=seen tul=lut. Uu=no jou=tui ra=hoi=nen=sa juu=reen hä=tãän.

v w W W

Wil=ho o=li wã=liin wal=la=ton poi=ka. Wil=ho ku=jei=li ja te=fi kep=po=fi a. Wil=ho=a sil=lain to=rut=tiin. Wii=mein Wil=ho jou=tui fãr=fi=mãän kep=po=sis=taan. Wil=ho o=li ker=ran ot=ta=nut pii=pun ja lãh=te=nytt ta=ka=pi=hal=le tu=paf=kaa polt=ta=maan. Wie=lã o=li Wil=ho i=sãn ha=tun=fin mu=kaan=sa wie=nytt. Wil=ho we=te=li pii=pus=ta sa=wu=ja. Wii=mein Wil=ho tu=pa=kan myr=ty=s=tã pyör=tyi. Wii=kon päi=wãt Wil=ho tu=pa=kan tãh=den sai=ras=te=li. Wir=kis=tyt=ty=ãn=sã lu=pa=fi Wil=ho ai=na ol=la tu=paf=kaa polt=ta=mat=ta.

Y Y

Yr-jö käy-pi työs-sä au-to-mo-pii-li
teh-taas-sa. Yr-jö on teh-nyt mon-ta ko-
net-ta. Yr-jöl-lä ei o-le it-sel-län-sä yh-
tään ko-net-ta. Yr-jön wal-mis-ta-mat
ko-neet on teh-taan i-sän-tä ot-ta-nut.
Yr-jö y-l-tyi ker-ran pyy-tä-mään it-sel-
len-sä au-to-mo-bii-li-ä. Yl-pe-ä i-sän-tä
Yr-jöl-le nau-roi. Yl-ti-ö päi-sek-si i-sän-
tä Yr-jö-ä sa-noi. Yn-se-äk-si Yr-jö-kin
sii-tä tu-li. Y-hä kui-ten-kin Yr-jö y-rit-
tää saa-da au-to-mo pii-li-ä.

ä Ä

Äi-ti os-ti kat-si nuf-ke-a. Äi-
din lah-jaa o-wat mo-lem-mat nu-
ket. Ää-ret-tö-män kau-nis on toi-
nen nuf-ke. Ää-net-tö-mä-nä nu-
ket nuf-ku-mat. Äi-jä on toi-sen
nu-ken ni-mi. Äi-jä ei o-le oi-
kein kau-nis. Ä-ri-si mus-ti-kin
äi-jäl-le.

ö Ö

Öi-sin on pi-me-ä. Öil-lä pa-hat te-ot u sein teh-dään. Öi-den töis-tä u-se-at kah-lei-ta-tin kan-ta-wat. Öi-den war-jot wäis-ty-wät wa-lon tiel-tä. Öl-ju-lamp-pu-ja käy-te-tään pi-me-än wa-lai-se-mi-sek-si. Öi-den pi-me-nt-tä wa-lais-taan jäh-köl-lä-tin.

Jou-lu-puk-ki.

1. Puk-ki ful-kee ja-ta-mas-sa,
Jou-lu-lah-jat an-ta-mas-sa.
Las-ten kans-sa puk-ki leik-ki,
Pol-wil-lan-sa Hel-mi, Heik-ki.
2. U-sein puk-ki si-wu ful-kee,
O-sat-to-mak-si' köy-hän ful-kee.
Laps' tur-wa-ton ja ko-di-ton,
Lah-jois-ta om-pi o-sa-ton.

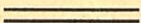

3. Ka=dun kul=mas=sa on lap=fi,
 Jol=le puk=ki har=maa hap=fi.
 Ei moi mi=tään lah=jaa an=taa
 Kun ei ku=kaan käs=te kan=taa.
4. Mo=nen mon=ta om=pi las=ta
 J=lois=ta ja on=ne=las=ta.
 Mut=ta mon=ta, mon=ta las=ta
 Ko=toi=fin on Kur=jalas=ta.
5. Joill' ei pu=kin lah=jat rii=tä
 Ei ne puk=ki=a=kaan tii=tä.
 Röy=hät muot=taa lah=jo=jan=sa
 Uu=dem=mal=ta jou=lul=tan=sa.

W ä l i m e r k i t.

Piste	.	Tawumerkki	=
Kysymysmerkki	?	Ujatuswiiva	—
Huutomerkki	!	Lainausmerkit	„“
Duolipiste	;	Heittomerkki	'
Pilkku	,	Sulkumerkit	()
Katsoispiste	:		

Latinalaiset kirjaimet.

A D E G H I J K L M
N O P R S T U V Y Ä Ö

a d e g h i j k l m n o
p r s t u v y ä ö

Lukuharjoituksia.

Eero ja Emma leikkivät pihamaalla. Avonaisesta portista oli naapurin kalkkuna tullut pihaan. Kalkkunat ovat sellaisia, että ne tavottavat punaista. Eerolla oli punainen paperileija. Kalkkuna nähtyänsä punaisen paperileijan hyökkäsi siivet levällään Eeroa kohti. Emma hätääntyi ja huusi. Eero-kin pelästyi kovasti. Eero ja Emma läksivät juoksemaan pakoon. Kalkkuna juoksi perässä. Pihalla oleva pyykkinuora sattui eteen. Eero ja Emma pujahtivat nuoran alitse. Kalkkuna ei osannutkaan väistää nuoraa, vaan juoksi kohti ja pyöriessään sotki nuorasta silmuksen kaulaansa. Eero huomasi sen ja huusi: tule Emma! Nyt tulee lystiä kun kalkkuna on satimessa! Nuoranpäät oli sidottuna kepakoihin. Eero leikkasi ne poikki ja antoi yhden pään Emmalle ja toisen otti itse. Kalkkuna nyt vuorostaan lähti karkuun. Mutta Eero ja Emma pitivät nuorasta kiini ja hoputtaen hilpasivat perässä. Juostesansa kalkkuna löi päänsä portin pielukseen ja pyörtyi. Silloin Eero sieppasi siltä sulan. Sitä Eero voitonmerkkinä nyt ha-
tussansa kantaa.

Suna.

Mikko Mäkelä oli rautatien työmies. Hänellä oli wiifi lasta, joille hän hädin tuskin jaksoi niukan elatuksen hankkia. Eräänä aamuna läksi Mikko Mäkelä taas työhön. Hän sanoi hyvästi waimolleen ja suuteli lapsiaan, kuten tavallisesti. Illalla odotettiin isää kotia, mutta hän ei tullutkaan. Äiti alkoi tulla lemottomaksi ja lapset kilwan kyselivät: „missä isä wiipyy”? Myöhään yöllä tuotiin sana, että isä oli jäänyt junan alle. Silloin äiti epätoivois-

saan huusi: „Woi rikkaiden koneita! Ne ruhjowat monen köyhän ruumiin, tekewät monta orwoksi ja turwattomaksi!” Ja kahdeksan wuotias Hemmo heristi nyrkkiä rautatielle päin ja itkeä nyyhkyttäen sanoi: „kun minä tulen suureksi niin jären rautatien.”

Isän kuoltua tuli Mäkelän lasten elämä tufalaksi. Puute oli heidän jokapäiväinen wieraansa. Eräänä iltana äiti kynnelfilmin sanoi Hemmolle: „Hemmo poikani! tahdotko lähteä huomen aamuna koettamaan, jos saisit maailmalta ruokasi? Äiti ei jaksa hankkia niin paljon, että kaikki pysyisimme hengissä.”

Seuraamana aamuna Hemmo läksi. Lähtiesjä äiti syleili ja suuteli Hemmoa ja sanoi: „armas lapseni, äiti toiwoo sinusta hyvää ihmistä. Muista äitiä ja siskoja!” Hemmon filmisjä kimalteli kirkkaat kynnelleet, mutta postkensa hehkuiwat kun hän sanoi: „Äiti, minä koston wielä rautatielle isän puolesta!” Äiti filitti Hemmon päätä ja sanoi: „Lapsi kulta! Rautatie on syytön.”

Monta wiikkoa Hemmo kulki maailmalla, pyysi ihmifiltä ruokaa; ja armeliaammat antoiwat wähän rahaakin. Wiimein Hem-

molle tuli kova itävä kotiin. Hän kulki rautatien aseman ohi. Hemmolle juolahti mieleen, että junalla pääsisi pikemmin kotiin. Hän palasi asemalle ja odotti junaa. Juna tuli ja Hemmo astui siihen. Junan herra tuli vaatimaan Hemmolta pilettejä tai rahaa. Hemmolla ei ollut pilettejä ja rahansa tahtoi Hemmo wiedä äidille. Ensimmäisellä asemalla junan herra käski Hemmon junasta pois. Hemmo pyysi: „armon herra, antakaa mun tulla. Äitiä on niin itävä.“ Mutta junan herra oli tyyli ja ajoi Hemmon pois. Hemmo lähti kävelemään rautatietä pitkin kotiin päin. Koko päivän käveltyänsä wäsytti Hemmoa kowasti. Mutta kotia ei näkynyt. Hemmo istahti lepäämään rautatien raudan päälle ja nukahti siihen. Hemmo raukka! Hän ei koskaan kotiin päässyt. Huomenna hawaittiin, että juna oli ajanut hänenkin ylitsensä.

Kuningatar.

Kuninkalassa asui kuningatar. Kuningattarella oli paljon palvelijoita. Kuningatar ei tehnyt mitään itse. Palvelijat hänen päällensäkin pukivat. Kuningatar piti kalliita ja kauniita vaatteita. Kuningattaren vaatteet olivat niin pitkiä, että monta palvelijaa piti olla helmoja kannattamassa, kun kuningatar kaikessa komeudessaan käveli.

Kerran kuningattaren palvelijat tekivät lakon sentähden kun kuningatar oli ollut paha heille, Ensimmäinen palvelija sanoi: „Me emme rupeakaan enää teidän helmojanne kantamaan.“ Kuningatar käski toisen

palvelijan kurittaa tottelematonta palvelijaa, mutta sekään palvelija ei enää totellut kuningatarta. Silloin kuningatar suuttui kovasti ja sanoi: „minä rankaisen kaikkia teitä ankarasti.“ Mutta silloin kaikki palvelijat nauroivat kuningattarelle ja sanoivat: „mitenkä kuningatar meitä rankaisee kun meitä on niin paljo, ja kuningattaria ei ole kuin te yksi. Ei kukaan enää teitä tottele, kun olette niin pahasti meitä pitänyt.“ Siitäpä kuningatar masentui. Hän pyysi kauniisti palvelijoitaan itseänsä palvelemaan ja lupasi olla hyvä heille. Mutta palvelijat vastasivat: „ei ole oikein, että yhtä ihmistä niin paljon palvellaan. Teidän, kuningatar, pitää itse oppia päällemme pukemaan ja tekemään jotain hyödyllistä työtä. Ihmiset eivät enää tahdo kuningattaria ja kuninkaita pitää.“

Sen perästä ei kukaan enää palvellut kuningatarta enempää kuin toisiakaan ihmisiä. Kuningatar opetteli tekemään työtä. Ja kun hän oppi työntekoon, ei hän enää kuningattareksi pyrkinytäkään. Hän kertoi usein kuinka ihmiset ennen olivat olleet tuhmia, kun olivat niin paljon palvelleet kuningattaria ja kuninkaita.

Myrkylliset juomat.

Penttilän Sulo oli pienenä hyvä lapsi. Harvoin hän mitään vallattomuutta teki. Toisien poikien seurassa ei hän viihtynyt, jos ne jotain pahaa tahtoivat harjoittaa. Sulo oli iloinen ja onnellinen niinkauan kun hänen vanhempiensa elivät. Mutta Sulon vanhemmat kuolivat kun Sulo oli kahdentoista vuoden vanha. Silloin Sulon elämä tuli ilottomaksi. Hän oli yksin, ilman ystäviä. Sulo joutui kulekseen pitkin katuja toisten turvattomien poikien kanssa. Katupojat oppivat polttamaan tupakkaa, juomaan myrkyllisiä juomia ja tekemään paljon sellaista mikä oli pahaa.

Niin oppi Sulokin. Ensin oli se hänestä maiteaa, mutta hänellä ei ollut muita ystäviä kuin toiset katupojat. Sulon täytyi tulla heidän kaltaiseksi. Muuten eivät hekään olisi Suloa seuraansa huolineet. Sulo oppi juomaan olutta, joka oli pahan makuisista, myrkyllistä ja tekee ihmisen sairaaksi. Oppipa Sulo juomaan viinaakin, joka on vieläkin pahempaa ja myrkyllisempää kuin olut. Sulosta tuli sairas ihminen. Myrkylliset juomat tekivät hänen ruumiinsa sairaaksi ja hänen ymmärryksensä väheni mitä enemmän hän myrkyllisiä juomia joi. Niin tekivät myrkylliset juomat kaisille, jotka niitä nauttivat.

Lapsi, joka tahtoo tulla hyväksi ja ymmärtäväiseksi ihmiseksi, ei saa ottaa pisaratakaan olutta, viinaa, viiniä taikka muuta sellaista juomaa, jossa on alkoholia. Alkoholi on vaarallista myrkyä. Sitä ei saa milloinkaan nauttia. Kun te lapset tulette suuriin, niin älkää antako kenenkään tehdä tai kaupata myrkyllisiä wärijuomia.

Rikkaat ja köyhät.

Koko maailma on tähän asti ollut sellainen, että toiset ihmiset ovat olleet rikkaita toiset köyhiä. Rikkaita ihmisiä on vähän ja köyhiä ihmisiä paljon enempi. Rikkailla ihmisillä on aina hyvää ruokaa, hyviä vaatteita, ja köyhien pitää asua huonommissa taloissa kuin rikkaiden. Rikkailla on hevosia ja vaunuja, joilla rikkaiden lapset saavat ajella. Köyhien lapset eivät saa milloinkaan komeissa vaunuissa ajella. Rikkailla on huvituksia yltäkyllin. Köyhillä on vaan huolta siitä, miten saavat ruokaa. Rikkaat tekevät hyvin vähän työtä ja rikkaiden lapset eivät tarvitse ollenkaan työtä tehdä. Köyhien pitää tehdä paljon työtä ja köyhien lapsienkin pitää jo hyvin nuorena myydä

sanomalehtiä, auttaa äitiä kotona ja täytyypä toisien käydä tehtaassakin työssä.

Rikkaaksi pääsevät toiset ihmiset tällä tavalla: Kun räätäli tekee vaatteita, ja suutari jalkineita, ottavat vaatteista ja jalkineista suurimman osan sellaiset ihmiset jotka eivät ole niitä tehneet. Samalla tavalla ottavat he kaikista tavaroista, joita työntekijät valmistavat, itsellensä isomman puolen ja antavat työntekijöille hyvin pienen osan.

Rikkaita sanotaan herrasväeksi ja köyhiä työväeksi.

Semmoinen kylä tahi kaupunki, jossa on rikkaita ja köyhiä, ei ole hyvä. Hyvässä kaupungissa ja kylässä ei ole rikkaita eikä köyhiä, vaan ihmisiä joilla on kaikilla yhtä paljon tavaroita. Lapset! Laittakaa te itsellenne semmoiset kylät ja kaupungit joissa ei ole rikkaita eikä köyhiä, niin te tulette onnellisiksi ihmisiksi.

Sotamiehiä.

Päivölään Taneli suureksi tultuaan meni sotamieheksi.

Tanelilla oli monta siskoa ja veljeä. Tanelin veljet ja siskaret olivat tehtaasja työnsä.

Kerran tehtaan työmäki lakkasi tekemästä työtä jentähden kun eivät saaneet tarpeekjensa syöä. Tehtaan työmäki janoi: „nyt on työlakko, kukaan ei jaa tehdä työtä“. Tanelin veljet ja siskot asettuivat tehtaan portille wahtimaan, ettei kukaan jaa mennä työhön.

Tehtaan herra lähetti sanan sotamiehille, että tulisivat ajamaan pois Tanelin veljet ja siskot tehtaan portilta.

Sotamiehet tulivat ja niiden mufana oli Tanelitin.

Herra janoi sotamiehille: „ajakaa pois nuo portin wahtit ja lyökää heitä“.

Taneli janoi: „hyvä herra, minä en woi lyöä weliäni ja siskojani“.

Herra käski toisten sotamiesten lyöä Tanelia, jos ei Taneli rupea lyömään weliänsä ja siskojansa.

Tanelin täytyi totella.

Sotamiehen pitää tehdä mitä hänelle käsketään. Jos sotamiehelle sanotaan, että hänen pitää lyöä siskoansa, täytyy sotamiehen lyöä. Jos sotamiestä käsketään murhaamaan isänsä ja äitinsä, täytyy sotamiehen se tehdä.

Sotamiehenä ei ole hyvä olla. — Sotamiehiä on pidetty ja pidetään sitä warten, ettei köyhät ihmiset jaa olla rikkaille tottelemattomia. Sotamieheksi ei kenenkään pidä mennä.

Hiiri kissalla räätälinä.

Hiiri oli ollut kissalla räätälinä. Kissa oli käskenyt tehdä itselleen takin. Vaan kun kissa meni takkiaan noutamaan, sanoi hiiri: „Ei tästä takkia tullutkaan“.

„No mikäs siitä tulee?“

„Housut“.

Kissa meni housujaan noutamaan. Hiiri sanoi: „Ei tästä housuja tullutkaan“.

„No mikäs siitä tulee?“

„Liivit“.

Kissa meni liiviään noutamaan. Hiiri sanoi: „Ei tästä liiviä tullutkaan“.

„No mikäs siitä tulee?“

„Lakki“.

Kissa meni lakkiaan noutamaan. Hiiri sanoi: „Ei tästä lakkia tullutkaan“.

„No mikäs siitä tulee?“

„Tuppi“.

Kissa meni tuppeaan noutamaan. Hiiri sanoi: „Ei tästä tuppea tullutkaan“.

„No mikäs siitä tulee?“

„Tulus“.

Silloin hyökkäsi kissa hiiren niskaan, ja siitä päivästä eivät nämä ole olleet sovinnossa keskenään.

Bappi.

Bappi lähti jaarnaamaan pafanoille, että pafanat tulisivat wiifiaammiffi.

Ne pakanat jotka uskoivat papin saarnan, tulivat vieläkin tuhemmiksi kuin ennen.

Papit saarnaavat ja opettavat sellaisia asioita, joita ei viisaimmakaan ihmiset ymmärrä.

Papit sanovat, että hyvin ylhäällä, pilvien takana on taivasteen kaupunki, johon voipi päästä, jos tekee niinkuin pappi käskää. Mutta se ei ole totta.

Pappien opit ovat tehneet ihmisille vähän hyvää, mutta hyvin paljon pahaa.

Lapsien ei tarvitse uskoa mitä pappi sanoo. Suureksi tultuansa on parempi ajatella itse, opettaako pappi oikein.

Lasten kävelyretkellä.

Sävel: Internationalen.

Lapsjoukot tehtaan, hökkeleiden,
Ei kuulu teille ponnistus.
Työ lapsille on tuho, turma,
Se on orjain kasvatus.
Alkuoppiin, vapauteen, valoon
Lapsen oikeus olkohon.
Kuusitoista vuotiaaksi kukin
Elost olkoon huoleton.
Tää on ihmisyyden aate:
Tehtahista kouluihin,
Niin ihmiskunnalla silloin
On valon voittokin.

Kevät-laulu.

Kevät riemua tuo,
Ilolauluja luo,
Rientoihin rikkautta.
Pois on talvinen jää,
Lumituiskujen sää

Estämäst' onnekkuutta.
Kevät riemukas on!
Kevät riemukas on!
Kesän keijuja lapsille tuo.

Orpolapsen laulu.

Sävel: Ah mikä taitaapi olla mun.

Mä olen täällä yksinän
Isätön, äiditön.
Ja mieron tietä kulkemaan
Ja mieron tietä kulkemaan
Oon jäänyt turvaton.

Mä usein itken illoilla
Kuumimmat kyyneleen.
Myös mulla kodin kaiho on,
Myös mulla kodin kaiho on
Ja sylin armahan.

Vierahan vennon lempeys
Jää armon antimiin.
Oi kolkko, kylmä maailma
Oi kolkko, kylmä maailma
Orvoille olet niin.

Työläisten lapset.

Sävel: Mun isän oli torpan mies.

Lapsia ollaan työläisten,
Köyhien vanhempain.
Ja alla puutteen, kyynelten,
Hiljalleen kasvetaan.
Meilt' puute kasvot kalventaa.
Ei kukkina me kasvaa saa.
Kun rikkaat onnen ryöstävät.
Lapsilta työläisten.

Mutt' kun me tullaan suuriksi
Ja toimeen kyetään,
Me työtä tehden kovasti
Edemmäks' ehditään.
Me äitein kyynel kuivataan.
Ja isäin toivot täytetään.
Me uudeks' kaikki muutetaan.
Me lapset työläisten.

Lapset kadulla.

Sävel: Tuo kaukainen ranta jo tuoll' häämöttää.

Oi nähkää nyt köyhien kodeissa jo
Ja kaduilla siskomme ja veikot,
Kuinka leivästä julma on taistelo.
Se sortavi hennommat ja heikot.

Me pyydämme elämän oikeutta,
Tok' leipää ja lämpöäkin vielä.
Ja pienetkin tuntevat katkeruutta,
Kun kulkureina ovat mieron tiellä.

Syyttömät oomme me kärsimähän
Nälkätuskia, turmion teitä.
Ne kyyneleet, jotka on vuotanehet,
Syyttömästi kastavat ne meitä.

Pienten puolesta.

Tunnethan siskoni sinisilmän
Ja ruusunpunaisen posken,
Pikkupulmujen liverryslaulun,
Tuon pauhinan riemukosken.

Tunnetko hennosti hymyävän
Sulo-sorean ihmistaimen,
Jolle päivä on kirkas, tummumaton,
Elämä riemua vainen.

Näethän ne puhtaiden pyytehet,
Laps'aikojen ilot riemut,
Tiedäthän hennoks' ja helläksi
Saastoista puhtahat sielut.

Ne onnesta loistaen säteilee,
 Kun vähänkin hellit heitä.
 Joka silmäys säihkyllä palkitaan
 — Pikku sirkut ne siunaa teitä.

Ethän aikuisen ankara ole
 Noille pienille palleroille,
 Hellimättä et hentone olla
 Hoivasi hakijoille.

Kertomataulu.

1. 1 = 1	1. 2 = 2	1. 3 = 3	1. 4 = 4	1. 5 = 5
2. 1 = 2	2. 2 = 4	2. 3 = 6	2. 4 = 8	2. 5 = 10
3. 1 = 3	3. 2 = 6	3. 3 = 9	3. 4 = 12	3. 5 = 15
4. 1 = 4	4. 2 = 8	4. 3 = 12	4. 4 = 16	4. 5 = 20
5. 1 = 5	5. 2 = 10	5. 3 = 15	5. 4 = 20	5. 5 = 25
6. 1 = 6	6. 2 = 12	6. 3 = 18	6. 4 = 24	6. 5 = 30
7. 1 = 7	7. 2 = 14	7. 3 = 21	7. 4 = 28	7. 5 = 35
8. 1 = 8	8. 2 = 16	8. 3 = 24	8. 4 = 32	8. 5 = 40
9. 1 = 9	9. 2 = 18	9. 3 = 27	9. 4 = 36	9. 5 = 45
10. 1 = 10	10. 2 = 20	10. 3 = 30	10. 4 = 40	10. 5 = 50
1. 6 = 6	1. 7 = 7	1. 8 = 8	1. 9 = 9	1. 10 = 10
2. 6 = 12	2. 7 = 14	2. 8 = 16	2. 9 = 18	2. 10 = 20
3. 6 = 18	3. 7 = 21	3. 8 = 24	3. 9 = 27	3. 10 = 30
4. 6 = 24	4. 7 = 28	4. 8 = 32	4. 9 = 36	4. 10 = 40
5. 6 = 30	5. 7 = 35	5. 8 = 40	5. 9 = 45	5. 10 = 50
6. 6 = 36	6. 7 = 42	6. 8 = 48	6. 9 = 54	6. 10 = 60
7. 6 = 42	7. 7 = 49	7. 8 = 56	7. 9 = 63	7. 10 = 70
8. 6 = 48	8. 7 = 56	8. 8 = 64	8. 9 = 72	8. 10 = 80
9. 6 = 54	9. 7 = 63	9. 8 = 72	9. 9 = 81	9. 10 = 90
10. 6 = 60	10. 7 = 70	10. 8 = 80	10. 9 = 90	10. 10 = 100

Vieraat kirjaimet.

B b,

Babylon. Biblia.

C c,

Cecilia. Cicero.

D d,

David. Dardanelli.

F f,

Frisco. Fonografi.

G g,

Gregorius. Göteborg.

Q q,

Qwanten. Qwinqvenni

X x,

Xenofon. Xerxes.

Z z,

Zambesi. Zinzendorff.

Sapinet 1,
Hawl

MB 6779

Hinta 35 penniä.